

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
411-14/21
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел. бр. 8467 датум 30. март 2021. год.

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

МОНИТОРИНГ УСТАНОВА У КОЈИМА СЕ НАЛАЗЕ ЛИЦА ЛИШЕНА СЛОБОДЕ

МОНИТОРИНГ ЗАВОДА ЗА ИЗВРШЕЊЕ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА

Извештај о посети Окружном затвору у Зрењанину

Београд, март 2021. године

1. УВОД

1.1. МАНДАТ НПМ

Законом о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака¹ прописано је да Национални механизам за превенцију тортуре (НПМ) обавља посете установама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе, у циљу одвраћања државних органа и службених лица од било каквог облика мучења или било ког другог облика злостављања, као и ради усмеравања државних органа ка стварању смештајних и осталих животних услова у установама у којима се смештају лица лишена слободе у складу са важећим прописима и стандардима.

НПМ има право: на несметан, ненајављен и свакодобан приступ свим установама и свим просторијама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе; да насамо разговара са тим лицима и са службеним лицима, која су обавезна да сарађују тим поводом, као и са свим осталим лицима која могу имати информације значајне за поступање према лицима лишеним слободе; на приступ свој документацији која се односи на та лица; да надлежним органима даје препоруке у циљу побољшања начина поступања према лицима лишеним слободе и унапређења услова у којима се она задржавају или затварају. По обављеним посетама, НПМ сачињава извештаје које доставља посећеним установама. Након тога, НПМ одржава стални дијалог са посећеном установом, као и органом у чијем је саставу та установа, у циљу отклањања утврђених недостатака који могу довести до појаве тортуре, нељудског или понижавајућег поступања.

У члану 2а Закона одређено је да Заштитник грађана обавља послове НПМ и да у обављању тих послова сарађује са омбудсманима аутономних покрајина и удружењима чијим је статутом предвиђени циљ удруживања унапређење и заштита људских права и слобода, у складу са законом.

У институцији Заштитника грађана формирана је посебна организациона јединица Одељење националног механизма за превенцију тортуре, која обавља стручне послове НПМ.

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман АП Војводине су потписали Меморандум о сарадњи у обављању послова НПМ,² којим је предвиђено је да ће Покрајински омбудсман активно учествовати у посетама мониторинг тима НПМ установама у којима су смештена лица лишена слободе, а које се налазе на територији АП Војводине.

На основу спроведеног јавног позива,³ Заштитник грађана је изабрао удружења са којима ће остваривати сарадњу у обављању послова НПМ, и то: Комитет правника за људска права, Виктимолошко друштво Србије, А11 – Иницијатива за економска и социјална права, Центар за интеграцију младих, Хелсиншки одбор за људска права у Србији и Одбор за људска права Ваљево.

---

¹ "Сл. лист СЦГ – Међународни уговори", бр. 16/05 и 2/06 и "Сл. гласник РС – Међународни уговори", бр. 7/11.

² Потписан 12. децембра 2011. год.

³ Објављен на интернет страници Заштитника грађана 4. јуна 2020. год.

1.2. ПОДАЦИ О ПОСЕТИ

1.2.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

УСТАНОВА	Окружни затвор у Зрењанину
ВРЕМЕ	5. фебруар 2021. године
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана, у сарадњи са Покрајинским заштитником грађана - омбудсманом
ВРСТА	Контролна
ЦИЉ	Праћење поступања по препорукама НПМ
НАЈАВА	Посета је најављена
ТИМ	Вођа тима: др Наташа Тањевић, заменица заштитника грађана и руководиоца НПМ Чланови тима: Марко Анојчић, Заштитник грађана/Одељење НПМ Ивана Босиљчић Заштитник грађана Анико Ширкова, заменица покрајинског заштитника грађана - омбудсмана

1.2.2. ТОК ПОСЕТЕ

У уводном разговору са управницом Завода представљени су чланови тима и циљ посете. Након тога тим за посету је, подељен у два подтима, обавио разговоре са руководиоцима и другим представницима заводских служби, извршио увид у релевантну документацију, обишао просторије и разговарао са лицима лишеним слободе. На крају посете, вођа тима НПМ изнела је прелиминарна запажања о обављеној посети управници Завода.

1.2.3. САРАДЊА СА НПМ

Руководство и службеници ОЗ Зрењанин су остварили пуну сарадњу са НПМ и омогућили му да оствари свој мандат. Члановима мониторинг тима пружене су тражене информације, омогућен обилазак просторија, увид у затражену релевантну документацију и ненадзирани разговори са лицима лишеним слободе.

2. УТВРЂЕНО СТАЊЕ И ПРЕПОРУКЕ

НПМ је посетио ОЗ Зрењанин 13. јула 2018. године. То је била прва посета овом заводу, која је обављена ради системске контроле стања у погледу поштовања права лица лишених слободе. О посети је сачињен Извештај са 27 препорука Заводу и Управи за извршење кривичних санкција за отклањање уочених неправилности и унапређење поступања.⁴ Завод и Управа су обавестили НПМ о мерама предузетим ради поступања по упућеним препорукама.⁵

НПМ похваљује све мере и активности које су Завод и Управа предузели у циљу поступања по упућеним препорукама.

1. ПРЕПОРУКА НПМ:

Управа за извршење кривичних санкција ће спровести мере и активности како би се у ОЗ Зрењанин решио проблем пренасељености и лицима лишеним слободе омогућили материјални и животни услови у складу са важећим прописима и стандардима, а нарочито они који се односе на пространост спаваоница, обезбеђивање заједничких просторија, нове кревете и душеке, санитарне уређаје, одржавање личне хигијене, дезинсекцију и влагу на зидовима у спаваоницама.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Број лица која се налазе у Одељењу притвора превазилази расположиве смештајне капацитете. На дан посете у Одељењу притвора налазило се 97 лица, а предвиђен капацитет је за 60 лица. Због недостатка простора и пораста броја лица лишених слободе која се упућују у овај завод на издржавање мере притвора, у Заводу је присутна пренасељеност. На пример, у спаваоницама димензија око 8 m², у шта улази и мокри чвор димензија 1 x 1 m, је смештено по 4 лица.

Имајући у виду чињеницу да је Одељење притвора ОЗ Зрењанин пренасељено и да је НПМ уочио да су поједина лица у притвору у дужем временском периоду, **НПМ сматра да би Виши суд у Зрењанину и основни судови на подручју за које је овај суд основан требало да имају ове чињенице у виду приликом одређивања мере притвора, да предузму активности да се притвор одређује само ако се иста сврха не може остварити другом мером, као и да поступају са нарочитом хитношћу ако се лице налази у притвору.** Из наведеног разлога, НПМ доставља овај извештај и Вишем суду у Зрењанину.

НПМ похваљује напоре и активности које Завод предузима да се материјални услови унапреде. Извршено је хигијенско кречење свих просторија, замењена је дотрајала столарија ПВЦ столаријом, а спаваонице су опремљене новим душецима, ормарићима и касетама за одлагање ствари. Иако су у највећем броју лежајева уочени нови душеци, НПМ је на неколико лежајева уочио старе и дотрајале душеке, због чега очекује да ће Завод предузети активности да се исти замене новим у што краћем року.

⁴ Извештај о посети Окружном затвору у Зрењанину бр. 281-65/18 од 13. септембра 2018. год.

⁵ Акт ОЗ Зрењанин бр. 070/2196 од 27. децембра 2018. год, односно акт Управе за извршење кривичних санкција бр. 021-02-16/18-5 од 16. октобра 2018. год.

Упркос великом броју притвореника у спаваоницама, уочено је да су хигијенски услови задовољавајући. Такође, уочено је да купатила испуњавају услове у погледу приватности, хигијене и доступности топле воде. Купање се организује три пута недељно, а радно ангажована лица могу се купати сваког дана.

2. ПРЕПОРУКА НПМ:

ОЗ Зрењанин ће у просторијама-спаваоницама и мокрим чворовима санирати зидове од влаге, извршити дезинсекцију, а затим и хигијенско кречење.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Према службеним наводима, извршена је дезинсекција просторија, а сваке године се врши хигијенско кречење. Спаваонице које је НПМ обишао су затечене уредне у погледу хигијенских услова у њима, окречене и чисте и није примећена влага.

3. ПРЕПОРУКА НПМ:

ОЗ Зрењанин ће свим лицима лишеним слободе омогућити да лични веш перу и суше у перионици Завода.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Од претходне посете НПМ обезбеђене су машине за прање веша и лица лишена слободе са којима је тим обавио разговоре су навела да једном недељно имају могућност да веш дају на прање, а радно ангажована лица да ту могућност имају сваког дана.

4. ПРЕПОРУКА НПМ:

ОЗ Зрењанин ће омогућити лицима лишеним слободе исхрану подобну да одржи њихово добро здравље и снагу, а између осталог два пута недељно биће им обезбеђено свеже воће.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Лица лишена слободе са којима је тим НПМ обавио разговоре се нису жалила на количину и квалитет хране, али су истакла да у зимским месецима ретко добијају свеже воће. Према речима управнице Завода, током летњих и пролећних месеци свеже воће је увек укључено у исхрану, с обзиром на то да на економији узгајају воће (трешње и друго), док у зимским месецима лица уместо свежег воћа добијају компоте од воћа. Међутим, увидом у јеловник, утврђено је да у претходном периоду није било свежег воћа ни компота у јеловнику.

1.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Зрењанин ће обезбедити лицима лишеним слободе да у исхрани најмање два пута недељно имају и свеже воће, у складу са годишњим добом.

5. ПРЕПОРУКА НПМ:

У ОЗ Зрењанин лица лишена слободе ће добијати потврде о предаји писмена која се подносе Заводу.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

У Служби за опште послове извршен је увид у документацију која говори у прилог томе да лица лишена слободе добијају потврде о предаји писмена која се подносе заводским службама. Наведено су потврдила и лица са којима је НПМ обавио разговор, а која су тиму НПМ показала потврде о предаји својих поднесака.

НПМ похваљује начин на који се у Служби за опште послове воде евиденције и списи предмета који се односе на лица лишена слободе.

6. ПРЕПОРУКА НПМ:

У ОЗ Зрењанин приликом детаљног претреса од лица лишених слободе се неће захтевати да скину сву одећу у исто време. У првој фази ће скидати одећу од појаса на горе, а у другој фази одећу од појаса на доле и након сваке фазе омогућиће им се да обуку скинуте делове одеће.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Начелник Службе за обезбеђење обавестио је тим НПМ да се претрес лица обавља на начин да се прво скида одећа до појаса, након чега се скинути делови одеће обуку и у другој фази се скида одећа од појаса. Овакво поступање је уврштено и у писмену процедуру рада Службе. Лица лишена слободе са којима је НПМ обавио разговоре, потврдила су да се на описани начин обавља претрес.

7. ПРЕПОРУКА НПМ:

ОЗ Зрењанин сачиниће анализу потреба за извршиоцима у Служби за обезбеђење и доставити је Управи за извршење кривичних санкција.

Управа за извршење кривичних санкција ће размотрити анализу потреба за извршиоцима у Служби за обезбеђење ОЗ Зрењанин и сходно томе предузети све расположиве мере у циљу евентуалне измене акта о систематизацији радних места и запошљавања додатних извршилаца, при чему ће се водити рачуна о потреби за родно мешовитим запошљавањем.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Број припадника Службе за обезбеђење је у нивоу који је био и приликом претходне посете НПМ: 30 припадника приликом посете из 2018. године, 34 припадника Службе приликом ове посете, међу њима и 4 службеника који су као помоћ премештени из ОЗ Нови Сад. Уз то, од овог броја два службеника су била суспендована због дисциплинских поступака који се против њих воде.

Завод је сачинио анализу потребе за извршиоцима у Служби за обезбеђење и доставио исту Управи за извршење кривичних санкција. Према службеним наводима очекује се да ће у кратком року бити донет нови акт о систематизацији радних места, након чега ће се омогућити и запошљавање додатних извршилаца. Према службеним наводима, постоји потреба и за новим специјалним возилима.

8. ПРЕПОРУКА НПМ:

Управа за извршење кривичних санкција ће припадницима Службе за обезбеђење ОЗ Зрењанин обезбедити униформе и замену делова униформи у складу са прописаним роковима трајања.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

По препоруци је поступљено, свим припадницима Службе за обезбеђење обезбеђене су нове униформе.

9. ПРЕПОРУКА НПМ:

У ОЗ Зрењанин унапредиће се документовање повреда тако што ће здравствени радник повреде лица лишених слободе означавати на шематским скицама тела.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

По препоруци је поступљено, документовање повреда ради се на одговарајућем обрасцу, те се све повреде лица лишених слободе означавају на шематским скицама тела.

10. ПРЕПОРУКА НПМ:

У ОЗ Зрењанин, када се са применом мере принуде везивање кожним каишевима отпочело без претходног мишљења лекара психијатра или неуропсихијатра, везаном лицу ће се у року од два сата од момента везивања обезбедити преглед лекара психијатра или неуропсихијатра, а његово телесно и душевно стање ће се континуирано и директно пратити од стране медицинског особља.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Мера принуде везивање кожним каишевима није примењивана у заводу од претходне посете НПМ.

11. ПРЕПОРУКА НПМ:

У ОЗ Зрењанин искључивање лица лишених слободе из редовног режима издржавања казне ће се обављати на основу одговарајуће одлуке донете у одговарајућој законској процедури.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

У Заводу и даље постоји пракса издвајања лица лишених слободе из редовног режима издржавања казне. На пример, један осуђеник је на лични захтев, а због осећаја угрожене личне безбедности, смештен сам у спаваоници и ретко жели да изађе из ње. Према њему није примењена посебна мера, односно није донета писмена одлука којом се издваја из режима заједничког извршења казне. Такође, један осуђеник је тиму НПМ навео да је лажно оптужен да је учествовао у неком сукобу, да није дисциплински кажњен, али да је на око две недеље превентивно премештен у другу спаваоницу, за које време је имао контакт само са још једним осуђеником са којим је ту боравио.

Као што је НПМ навео у претходном Извештају о посети Заводу, поједина лица лишена слободе је из различитих разлога потребно издвојити из заједничког режима извршења казне. Када су у питању разлози безбедности у установи и сигурности лица лишених слободе, ово се пре свега ради да би се спречило будуће нарушавање реда, сукоби међу

затвореницима или самоповређивање. За ово су затворским властима доступне различите мере: мера принуде издвајање; посебне мере смештај у посебно осигурану просторију без опасних ствари, смештај под појачан надзор и усамљење; издвајање у дисциплинском поступку (укључујући овде и смештај у затворени део завода). Да издвајање из заједничког режима извршења казне не би било арбитрарно и да би се издвојеним затвореницима омогућило да одлуке буду предмет независне ревизије, о томе је потребно доносити образложене, писмене одлуке, против којих је могуће изјавити жалбе.

2.

ПРЕПОРУКА

У ОЗ Зрењанин искључивање лица лишених слободе из редовног режима издржавања казне ће се обављати на основу одговарајуће одлуке донете у одговарајућој законској процедури.

12. ПРЕПОРУКА НПМ:

У ОЗ Зрењанин лекар ће свакодневно посећивати и контролисати психофизичко стање лица према којима се извршава посебна мера усамљења и дисциплинска мера упућивања у самицу.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Увидом у књигу обилазака лица према којима се извршава посебна мера усамљења и дисциплинска мера упућивања у самицу утврђено је да није у свим случајевима обављана свакодневна контрола психофизичког стања лица према којем се извршавају ове мере.

Увидом у здравствену документацију утврђено је да се обилазак осуђеног који је у усамљењу или самици евидентира и у његовом здравственом картону – уписује се обилазак, пулс, притисак, терапија и други подаци о значаја.

Током 2019. године ова мера је изречена 11 пута, а у 2020. години ни једном.

3.

ПРЕПОРУКА

У ОЗ Зрењанин лекар ће свакодневно посећивати и контролисати психофизичко стање лица према којима се извршава посебна мера усамљења и дисциплинска мера упућивања у самицу.

13. ПРЕПОРУКА НПМ:

ОЗ Зрењанин сачиниће анализу потреба за извршиоцима дипломираним правницима и доставити је Управи за извршење кривичних санкција.

Управа за извршење кривичних санкција ће размотрити анализу потребе за извршиоцима дипломираним правницима у ОЗ Зрењанин и сходно томе предузети све расположиве у циљу евентуалне измене акта о систематизацији радних места и запошљавања додатних извршилаца.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Завод је сачинио анализу потребе за извршиоцима у Служби за опште послове и доставио исту Управи за извршење кривичних санкција. Према службеним наводима очекује се да ће у кратком року бити донет нови акт о систематизацији радних места, након чега ће се омогућити и запошљавања додатних извршилаца, између осталог и једног дипломираног правника. Тренутно је у Служби ангажована једна дипломирана правница, као и приликом претходне посете НПМ.

14. ПРЕПОРУКА НПМ:

Орган који у ОЗ Зрењанин води дисциплинске поступке против осуђених лица ће одлуку о врсти и висини евентуалне дисциплинске мере донети на основу чињеница утврђених из релевантних извештаја заводских служби.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Увидом у дисциплинске предмете утврђено је да се поступа по препоруци. Орган поступка писмено захтева од заводских служби информације од значаја за поступак у одређеном року и писмено добија одговор. Ова документација је део списка дисциплинских предмета, а у образложењу решења из дисциплинских поступака се наводе чињенице утврђене из ових извештаја.

15. ПРЕПОРУКА НПМ:

Управа за извршење кривичних санкција предузеће мере како би се у ОЗ Зрењанин појединим васпитним радницима решио нерешен радни статус.

Управа за извршење кривичних санкција предузеће мере како би поједини васпитни радници били ослобођени додатних послова на извршењу ванзаводских санкција и мера.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

У Одсеку за третман сви запослени имају решен радно-правни статус. Запослена су 3 реализатора третмана, 1 шеф Одсека и 1 реализатор културно-забавних и спортских активности.

Од октобра 2020. године почела је са радом Повереничка канцеларија тако да реализатори третмана у Заводу не обављају послове извршења ванзаводских санкција и мера.

16. ПРЕПОРУКА НПМ:

Управа за извршење кривичних санкција укључиће у обуке и усавршавање запослене ангажоване на пословима третмана у ОЗ Зрењанин.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Децембра 2019. године судови су организовали обуке о садржини извештаја завода у поступцима по молбама за условни отпуст.

Током 2020. године биле су планиране обуке о спровођењу специјализованих програма за зависнике и програма за контролу беса, али су обе обуке због пандемије отказане и до сада нису реализоване.

У децембру 2020. године, запослени су прошли он-лајн обуку за примену новог програма „САПА“, преко којег све службе у заводу уносе све податке о осуђеном – електронски лични лист и кумулативни досије.

17. ПРЕПОРУКА НПМ:

Одсек за третман у ОЗ Зрењанин у евиденције о индивидуалним разговорима са осуђенима уносиће и обављене планске активности и тематске разговоре у вези са постављеним индивидуалним циљевима ради крајње оцене успешности постављеног индивидуалног циља.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Према службеним наводима, као и увидом у релевантну документацију, утврђено је да реализатори третмана уносе у евиденције обављене планске активности и тематске разговоре у вези са постављеним индивидуалним циљевима.

18. ПРЕПОРУКА НПМ:

Управа за извршење кривичних санкција определиће средства на годишњем нивоу за реализацију обука и курсева у ОЗ Зрењанин.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

По препоруци је поступљено. Завод је при изради финансијског плана за 2019. годину Управи за извршење кривичних санкција доставио захтев за обезбеђивање финансијских средстава за реализацију обука и курсева осуђених лица.

У 2020. години Завод је успоставио сарадњу са Академијом „Оксфорд агент“ и Занатско-образовним центром „Аџија“ и осуђени су имали теоријски и практични део обука за:

- руковање моторном тестером и тримером (4 осуђеника су прошла обуку);
- производњу кала у пластеницима;
- рад на систему за машинску мужу крава;
- употребу пестицида на поврћу у пластеницима;
- производњу расада парадајза;
- шишање оваца.

У Заводу се спроводи и програм функционалног описмењавања осуђених код којих за тим има потребе.

19. ПРЕПОРУКА НПМ:

ОЗ Зрењанин предузеће мере како би се упослила притворена лица.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Упошљавање притвореника одвија се спорадично и ретко, зависно од интересовања притвореника и одлуке поступајућег судије. Уколико је притвореник заинтересован за рад (примера ради, у кухињи је био упослен један притвореник), обраћа се надзорнику за притвор, а потом се упућује захтев суду да одобри радно ангажовање притвореника.

Нико од притворених лица са којима је НПМ обавио разговор није био радно ангажован нити је имао било какве друге сврсисходне активности током боравка у притвору.

4.

ПРЕПОРУКА

ОЗ Зрењанин предузеће мере ради упошљавања и организовања других сврсисходних активности за заинтересоване притворенике, у складу са законом и важећим стандардима.

20. ПРЕПОРУКА НПМ:

ОЗ Зрењанин ће притвореницима обезбедити кретање на свежем ваздуху у трајању од најмање два часа дневно.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Према службеним наводима, због великог броја лица лишених слободе, не постоји могућност да се обезбеди боравак на свежем ваздуху у трајању дужем од сат и по времена дневно. Лица са којима је НПМ обавио разговоре потврдила су наведено, с тим да је неколико њих изјавило да им се боравак на свежем ваздуху омогућује у трајању од око сат времена.

21. ПРЕПОРУКА НПМ:

Службеници третмана у будућем поступању ће код области „поступци и активности према осуђеном“ наводити прецизне активности у циљу смањења високог степена ризика за област која је оцењена као таква.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

У свим случајевима у којима је могуће конкретизовати активности то се и чини. Прецизан план културно-забавних и спортских активности, на пример, није могуће дефинисати унапред, јер зависи од организације приредби и турнира и текућих послова у Заводу.

Када се постави индивидуални циљ у вези са болестима зависности, реализатор третмана спроводи едукацију осуђеног о болести зависности, а програм радионице су сами осмислили.

22. ПРЕПОРУКА НПМ:

ОЗ Зрењанин ће омогућити лицима лишеним слободе да преко пакета добијају артикле који нису идентични онима које могу да купе преко кантине.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

У заједничким просторијама је уочена листа артикала са ценама које се набављају преко кантине. Лица лишена слободе овај пут нису имали примедби на асортиман производа.

23. ПРЕПОРУКА НПМ:

Управа за извршење кривичних санкција предузеће мере како би се у ОЗ Зрењанин ангажовао довољан број медицинских техничара за стално присуство медицинског особља у Заводу.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

У ОЗ Зрењанин и даље није организовано 24-часовно дежурство здравствених радника. Запослена су два извршиоца на радном месту медицински техничар. Рад је организован у две смене, и то: прва смена од 7:00 – 15:00 часова и друга смена од 13:30 – 20:00 часова. Суботом је радно време од 7:00 – 14:30 часова, а недеља је нерадна.

5.

ПРЕПОРУКА

Управа за извршење кривичних санкција предузеће мере како би се у ОЗ Зрењанин ангажовао довољан број медицинских техничара за стално присуство медицинског особља у Заводу.

24. ПРЕПОРУКА НПМ:

Завод ће обезбедити да амбуланта (посебна просторија за обављање здравствених прегледа) буде опремљена подном лампом за преглед, негатоскопом за преглед рендген филмова, као и другом неопходном опремом за здравствени преглед и обављање амбулантних интервенција.

У складу са техничким могућностима, Завод ће обезбедити посебну просторију за обављање амбулантних интервенција.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Амбуланта је опремљена неопходном опремом за преглед и обављање амбулантних интервенција, подном лампом и негатоскопом за преглед рендген филмова.

25. ПРЕПОРУКА НПМ:

Завод ће унапредити квалитет смештаја у просторијама за смештај оболелих лица, побољшаће доток природне светлости у просторији у којој је он недовољан, поправиће или заменити санитарне инсталације и побољшати стање хигијене.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Просторије за смештај оболелих су затечене у уредном стању у погледу услова за боравак у њима, окречене, проветрене и чисте.

26. ПРЕПОРУКА НПМ:

Лекарски прегледи лица лишених слободе вршиће се само у присуству здравствених радника, сем у случајевима када здравствени радник другачије не затражи.

Припадници Службе за обезбеђење су дужни да лекара упозоре на све безбедносне аспекте који су релевантни за доношење одлуке од стране лекара о присуству немедицинског особља лекарском прегледу.

Уколико лекар захтева присуство немедицинског особља прегледу и/или другим медицинским радњама, неопходно је да чињеница о таквом захтеву, као и подаци о присутном немедицинском особљу буду забележени у медицинској документацији за конкретно лице лишено слободе.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Припадници Службе за обезбеђење не присуствују лекарским прегледима лица лишених слободе, што су потврдила и лица са којима је тим НПМ обавио разговоре.

27. ПРЕПОРУКА НПМ:

ОЗ Зрењанин ће од органа поступка (јавног тужиоца или суда који је одредио вештачење) прибављати писани налаз и мишљење вештака који је извршио преглед и обдукцију леша лица које је у тренутку смрти било лишено слободе.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ:

Према наводима запослених у Служби за здравствену заштиту суд доставља записнике о обдукцији леша осуђеног који премине у Заводу.